VI ER FORSKELLIGE

JANUS

ASBJØRN

MARIKA

MARGRETHE

KARSTEN

MOHAMMED

ANNE

LISE

STEEN

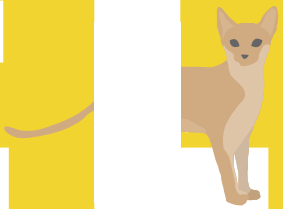

GURLI

-ET REDSKAB TIL AT ARBEJDE MED NABOSKAB

TEKST Tine Sønderby (P21)

GRAFISK DESIGN IRONFLAG – www.ironflag.net
ILLUSTRATION Sanne Fredin Christensen
TRYK Litotryk

"Vi er forskellige" er udviklet på baggrund af interviews
med 63 beboere og 15 driftsmedarbejdere.
Redskabet er en typologi og en del af KAB's projekt "En hånd til alle".

TAK TIL Bikubenfonden og Realdania.

KAB
VESTER VOLDGADE 17
1552 KØBENHAVN V
WWW.KAB-BOLIG.DK

VI ER FORSKELLIGE

ET GODT NABOSKAB

Vi har alle sammen forventninger til, hvordan vi gerne vil bo. Vi har forestillinger om, hvordan forholdet til naboen skal være, og hvilke regler der skal gælde. De allerfleste af os har også en zone, som vi kalder ”hjem”, og som vi føler os ansvarlige for.

Det er bare ikke sikkert, at naboen har de samme forventninger og forestillinger som os. Derfor kan der opstå misforståelser, utilfredshed og konflikter imellem naboer.

ET REDSKAB TIL AT TALE OM NABOSKAB

”Vi er forskellige” er et redskab, som kan bruges, når vi skal tale om naboskab og nabokonflikter i boligområder. Det beskriver naboskab set fra forskellige synsvinkler, og idéen er at gøre det lettere at sætte sig i sine naboers sted og se en eventuel konflikt fra deres vinkel.

Redskabet forklarer ikke ekstraordinære konflikter, hvor én beboer åbenlyst terroriserer sine naboer. Det fokuserer på de misforståelser og sammenstød, som opstår, fordi mange mennesker med forskellige forventninger til naboskab bor tæt sammen.

”Vi er forskellige” er bygget op omkring fire beboertyper. De færreste af os vil minde om én rendyrket beboertype hele vores liv. I stedet vil vi have træk fra forskellige typer, som træder tydeligt frem under bestemte omstændigheder. De fleste af os forandrer os også over tid, så vi minder om forskellige beboertyper som unge og som ældre.

Redskabet fungerer bedst, når man starter med at se på sine egne holdninger, handlinger og motiver og bruger værktøjet i den ånd, det er skabt - nemlig til at skabe forståelse og dialog imellem naboer.

God fornøjelse!

REDSKABETS FOKUS

DE ÅBNE, DE TROFASTE, UDVIKLERNE OG DE STABILE

Når man skal beskrive beboertyper, kan man vælge at fokusere på mange forskellige faktorer. Vi har valgt at se nærmere på, om:

Beboeren lægger vægt på **tradition** eller **udvikling** i området.
Beboeren orienterer sig imod **livet indenfor boligområdet** eller **livet udenfor boligområdet.**

Ud fra disse overordnede spørgsmål har vi beskrevet fire beboertyper, som er placeret i koordinatsystemet på næste side.

Hver type er beskrevet ved hjælp af 2 – 4 personer, som er placeret forskelligt i forhold til hinanden.

SÆRLIGE KENDETEGN

"De åbne", "de trofaste", "udviklerne" og "de stabile" er naboer på forskellige måder. Deres måde at være nabo på hænger sammen med, hvad de forventer og oplever.

Vi har valgt at beskrive typernes handlinger ud fra seks punkter, som vi mener er særligt vigtige, når man taler om naboskab.

Kendetegn: Hvilke værdier er særligt vigtige for beboeren? Hvilke netværk er han/hun en del af?

Oplevelse af hjem: Hvad lægger beboeren vægt på i forhold til sit hjem?
Fællesområder: Hvilke forventninger har beboeren til fællesområder?
Forventninger til naboskab: Hvordan ønsker beboeren, at forholdet til naboerne skal være?
Oplevelse af regler: Hvordan ser beboeren på regler?
I nabokonflikter: Hvordan reagerer beboeren i nabokonflikter?

BESKRIVELSER

Nu følger en beskrivelse af de fire beboertyper.

Hvilken type kommer du selv tættest på?
Og hvem kunne din nabo minde om?

DE FIRE BEBOERTYPER

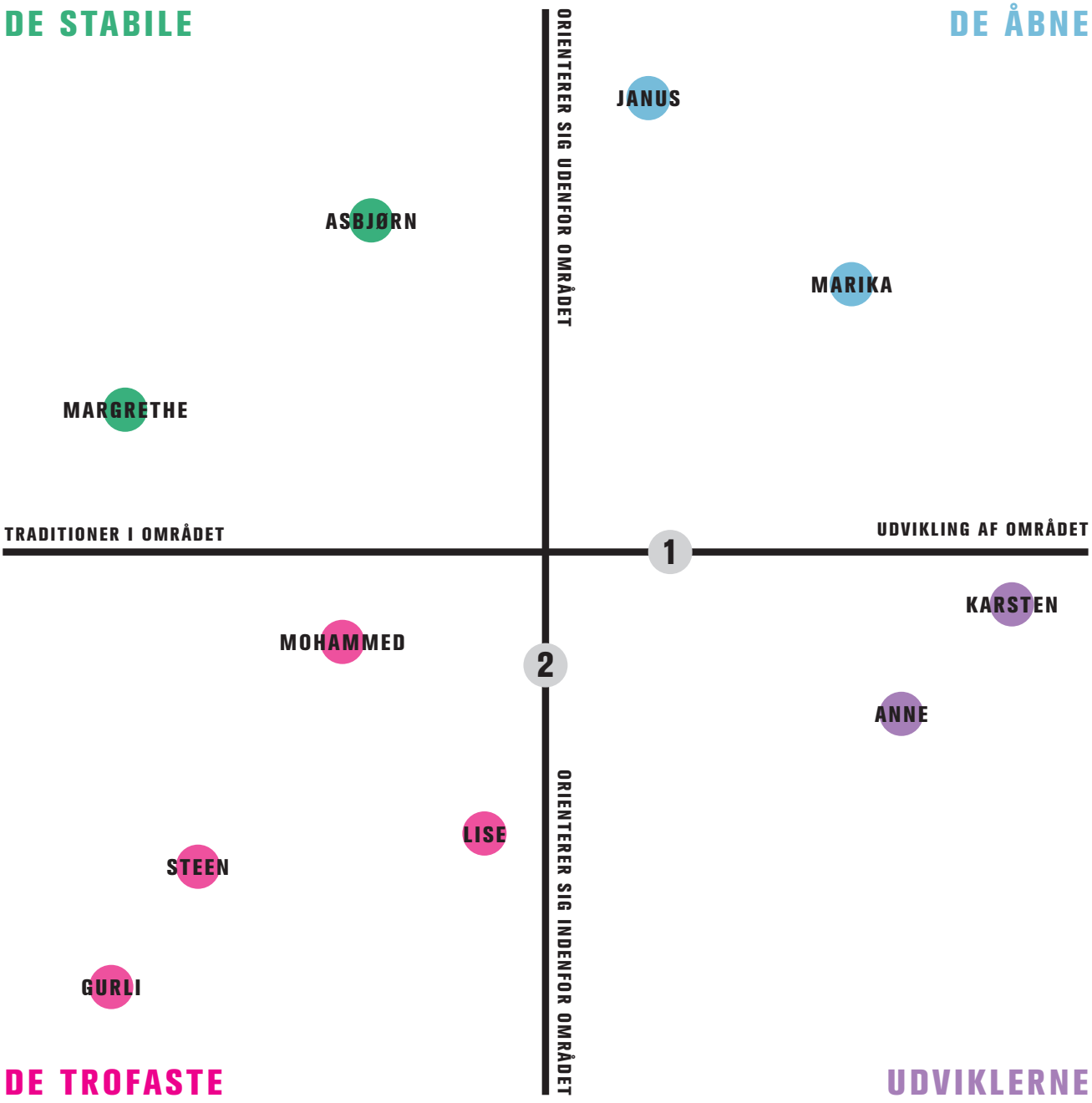

1 Er man optaget af at opretholde traditioner i området, eller er man optaget af at udvikle det? Jo længere mod venstre, personen er placeret i koordinatsystemet, jo mere optaget er han/hun af tradition. Jo længere mod højre, personen er placeret i koordinatsystemet, jo mere optaget er han/hun af fornyelse.

2 Er dagligdagen orienteret mod livet indenfor eller udenfor boligområdet? Jo længere mod bunden af koordinatsystemet, personen er placeret, jo mere orienterer han/hun sig mod livet indenfor boligområdet. Jo længere mod toppen af koordinatsystemet, personen er placeret, jo mere orienterer han/hun sig udenfor boligområdet.

DE ÅBNE

"Jeg er på vej mod noget nyt…"

KENDETEGN
De åbne lægger vægt på at opfange nye indtryk.
De lægger mærke til andre skikke og nye måder at handle på.
De stræber efter at være i bevægelse.
De åbnes omgangskreds er blandet og bor spredt.

OPLEVELSE AF HJEM
De åbne opfatter deres lejlighed som en base, hvor de hviler og lader op, så de har energi til at være engageret i netværk udenfor afdelingen.

De åbne flytter med jævne mellemrum i takt med, hvad der er praktisk netop nu.

FORVENTNINGER TIL FÆLLESOMRÅDER
De åbne interesserer sig stort set ikke for det fælles rum. De opfatter for eksempel primært opgangen som indgangen til deres eget hjem og ikke som et fællesområde, de er ansvarlige for.

FORVENTNINGER TIL NABOSKAB
De åbne deltager ikke i organiserede netværk i deres boligområde. Nogle skaber tilfældige kontakter til de nærmeste naboer, men det vigtige for dem er, at dagligdagen i boligområdet er let, praktisk og uden forpligtelser.

De forventer rummelighed og fleksibilitet fra naboerne. Hvis naboerne giver dem plads, er de åbne også meget tolerante over for deres naboer.

De åbne interesserer sig ikke for traditionerne i en afdeling. De har idéer til, hvordan livet i afdelingen kan fornyes, men de fører dem ikke ud i livet.

OPLEVELSE AF REGLER
De provokeres af regler, der bygger på principper. I stedet synes de, at man skal snakke sig til rette med udgangspunkt i de behov, som beboerne har netop nu.

I NABOKONFLIKTER
De åbne klager sjældent. Men de reagerer stærkt, når naboer irettesætter dem og begrænser deres spillerum – især hvis det er med henvisning til husordenen.

De åbne kommer især i konflikt med de trofaste. Konflikterne handler især om, at de trofaste mener, at de åbne ikke tager hensyn til fællesskabet og spillereglerne i boligområdet. De åbne mener til gengæld, at de trofaste blander sig for meget, og at de trofastes spilleregler for fællesskabet er ude af trit med tiden.

EKSEMPLER

De Åbne

LEYLA
Leyla er 35 år og bor sammen med sine to børn.

Hun er tilfreds med at bo i afdelingen og har idéer til indretning af legeplads og til, hvordan nye beboere burde modtages. Hun forestiller sig dog, at hun snart skal videre til en anden bolig, og derfor forsøger hun ikke at realisere sine idéer.

Leyla bruger meget energi udenfor hjemmet, fordi hun vil lære dansk og danske normer og uddanne sig som sosu-assistent. Derfor bruger hun ikke meget tid på at lære sin naboer at kende. Hun kender én nabo, og det stemmer overens med hendes behov.

Leyla forventer, at naboer er fleksible og rummelige overfor hinanden. Hun bryder sig ikke om, at naboer henvender sig til hende med klager om det, hun kalder "småting". Nogle naboer har klaget over, at hun tager bad eller vasker op med rindende vand efter klokken 22 og over, at hun laver mad, som dufter stærkt i opgangen. Nogle naboer har også klaget over, at hendes datter – som leger meget i lejligheden – larmer. Klagerne provokerer Leyla. Hun synes, det er invaderende, at hendes naboer blander sig så meget.

Leyla er selv fleksibel over for sine naboer. Når de støjer sent om aftenen, bruger hun f. eks. ørepropper, og hun har kun én gang henvendt sig til en nabo med en klage.

JANUS
Er 21 år og lige flyttet hjemmefra. Han bor alene.

Janus læser på CBS og har sin vennekreds rundt omkring i byen. Han regner med, at han snart flytter videre, og han interesserer sig ikke for, hvad der sker i afdelingen. Han er interesseret i at have et hjem, hvor han kan spise og sove, og hvor han af og til kan invitere sine venner hjem at se Champions League fodbold eller drikke øl.

Janus synes, det vigtigste ved naboskab er, at man giver hinanden plads og ikke går for højt op i "sådan plejer vi at gøre" eller "det står i reglerne, at…".

Ældre beboere har flere gange klaget over, at det støjer, når Janus og hans venner ser fodbold. Der bor flere andre unge i opgangen, og Janus synes, at de ældre beboere må vænne sig til, at beboersammensætningen har ændret sig. De unge lever et andet slags liv, som der også skal være plads til, mener Janus.

DE TROFASTE

"Det er mit område"

KENDETEGN
De trofaste lægger vægt på fællesskab, loyalitet og tradition.
De har ensartede omgangskredse og langvarige, dybe bekendtskaber. Mange bekendte bor i lokalområdet.

OPLEVELSE AF HJEM
Hvis det er muligt, bor de trofaste i det samme område det meste af deres liv. De er følelsesmæssigt knyttet til det sted, de bor, og de føler stort ansvar for det.

FORVENTNINGER TIL FÆLLESOMRÅDER
De trofaste forventer, at de kan bestemme og råde over dele af fællesområderne. De opfatter også de fælles områder som "hjem".

Mange (men ikke alle) trofaste har høje forventninger til standarden af fællesområderne, netop fordi de tænker på dem som en udvidelse af deres hjem. De bliver også følelsesmæssigt berørt, når de mener, at andre ikke passer på de fælles områder.

FORVENTNINGER TIL NABOSKAB
De trofaste sætter deres præg på boligområderne og er den mest synlige type. Mange tager ansvar for deres område og deres naboer, og det er vigtigt for dem. Nogle er involveret i frivilligt arbejde i deres lokalområde.

De trofaste deltager aktivt i det fællesskab, de er en del af, og investerer meget i det følelsesmæssigt. De forventer det samme engagement fra deres naboer, og de bliver følelsesmæssigt berørte, når beboere, som de tror er en del af deres fællesskab, vil lave for meget om på traditioner, eller når de oplever, at beboere er ligeglade med fællesskabet.

De trofaste forventer også loyalitet fra deres naboer. De er svært for dem, når andre beboere – med en anden dagsorden end deres egen – vil sætte deres præg på området.

OPLEVELSE AF REGLER
De trofaste går op i regler – især regler, der er en tradition for at overholde.
De trofaste bliver oprørte, når andre bryder regler. Nogle lægger især vægt på nedskrevne regler som en husorden, mens andre er mere interesserede i uskrevne regler.

DE TROFASTE

"Det er mit område"

I NABOKONFLIKTER

De trofaste er den type, som er mest involveret i konflikter i boligafdelingen, og som bruger mest tid og energi på at forholde sig til dem.

Forskellige grupperinger af de trofaste kan komme i konflikt med hinanden, fordi alle ønsker at sætte deres præg på afdelingen, og ingen ønsker at vige pladsen for de andre.

De trofaste kommer også i konflikt med de åbne og udviklerne. De trofaste mener ofte, at de åbne ikke tager hensyn til fællesskabet og spillereglerne i boligområdet.

Konflikterne imellem de trofaste og udviklerne handler ofte om, at udviklerne ønsker at forandre afdelingen på en måde, som de trofaste er uenige i, og som de mener sker for hurtigt.

De trofaste beder ofte de stabile om opbakning.

EKSEMPLER

De Trofaste

LISE
Er 64 år og har boet i afdelingen i 35 år.

Lise går op i traditioner og er afdelingens igangsætter. Hun står for den middag, der hver måned arrangeres for beboerne. Der kommer ikke så mange til middagen som før i tiden, men Lise holder fast i at organisere den, og de beboere, som kender hende, er meget glade for hendes indsats.

Lise bryder sig ikke om de store grupper af nydanske teenagedrenge, som hænger ud i området. De gør hende ikke noget, men hun mener ikke, de hører til i området. Hun føler sig ansvarlig for områdets ry, og hun synes, de unge skader det. Derfor ringer hun med jævne mellemrum til politiet for at få dem til at fjerne de unge. Af og til sker det.

Lise er også modstander af, at der bliver brugt penge på at renovere den multibane, hvor drengene ofte mødes, og hun klager ofte over støjgener derfra.

GURLI
Er 71 år og bor alene. Hun har boet i afdelingen i 40 år og er tidligere afdelingsbestyrelsesformand.

Som formand fik hun gennemført en renovering af ejendommens grønne arealer og andre større projekter. Hun har mange gode minder og historier fra den tid, og hun synes, områdets historie og traditioner er vigtige.

Gurli synes, at fællesskab er vigtigt, og hun ville gerne stadig være aktiv i afdelingens sociale liv. Hun har dog ikke længere kræfterne.

Gurli bliver meget generet af andre, som støjer, især når hun er sengeliggende. Hun har en fornemmelse af, at hun kan høre alt fra det unge par, som er hendes overboer. Gurli bliver generet, når parret skal af sted på arbejde om morgenen, når de ser TV om aftenen, og når de er hjemme i weekenderne.

Hun er også meget opmærksom på vandforbrug i ejendommen (vandforbruget afregnes fælles). Overboerne har et toilet, som løber, og det irriterer Gurli grænseløst. Hun synes, det er mangel på respekt for fællesskabet, at de ikke får det ordnet.

EKSEMPLER

De Trofaste

MOHAMMED
Er 17 år. Han har boet i afdelingen hele sit liv og føler en stærk tilknytning til den.

Han kender de fleste unge i afdelingen. Han kender også mange af de yngre drenge, der ser ham som en storebror. Han hjælper dem og er sin egen gruppes organisator, når de skal foretage sig noget ekstraordinært.

For Mohammed er "hjem" hele området. Han opholder sig ikke meget i lejligheden, fordi der ikke er så god plads, men han bruger meget tid sammen med sine venner udenfor.

Der bliver af og til klaget over Mohammed og hans venner. Naboer bliver utrygge, også selvom Mohammed og hans venner ikke gør dem noget. Drengene kan ikke rigtig forstå problemet eller se, hvad de skulle gøre ved det. For dem er det naturligt at mødes udenfor. De har heller ikke andre steder, hvor de alle kan være, og de mener, de har ret til at mødes på "deres" område.

Mohammed og hans venner forventer en høj grad af loyalitet af hinanden, og de støtter op, når det er nødvendigt. Det er det tit, fordi der er mange dagligdags ting, drengene er nødt til at klare på egen hånd uden hjælp fra deres forældre.

STEEN
Er 28 år og bor sammen med sin kone og deres to små børn.

Steen er glad for at bo i afdelingen, som han har boet i, siden han var lille. Han arbejder ikke og opholder sig meget i området. Han kender også mange af de andre beboere - flere af dem er han vokset op sammen med.

Steen mødes tit med sine venner i afdelingen. Nogle gange drikker de en del øl. Han ved godt, at de larmer, når de mødes, og at det kan genere andre naboer. Men han synes heller ikke, at de andre naboer respekterer hans rum, så han tænker ikke så meget over, om de kan larme mindre.

Steen er især irriteret på afdelingens katteejere. Hans mindste søn har en klapvogn, der står i den lille forhave, som hører til lejligheden. De har imidlertid været nødt til at udskifte klapvognen tre gange, fordi katte har pisset i den.

Steen er blevet så gal, at han har sendt et brev rundt til alle beboere, hvor der stod, at han ville aflive de katte, han så i sin forhave. Han har ikke fået nogen reaktioner på brevet, men har i sinde at føre aflivningen ud i livet.

UDVIKLERNE

"Jeg synes, at vi skal…"

OM
Udviklerne lægger vægt på kreativitet, nytænkning og helhedstænkning. De bliver stimuleret af at være med til at udvikle nye løsninger.
Udviklerne har bekendte fra forskellige sammenhænge.

OPLEVELSE AF HJEM
Udviklerne flytter med jævne mellemrum, men går op i livet, dér hvor de bor og i deres hjem.

FORVENTNINGER TIL FÆLLESOMRÅDER
Udviklerne går op i fællesområder og oplever i udgangspunktet hele afdelingen som "hjem". I modsætning til de trofaste bunder dette dog ikke i følelsesmæssig tilknytning til afdelingen, men i en ambition om at skabe de bedste rammer for deres hverdag.

FORVENTNINGER TIL NABOSKAB
Udviklerne er villige til at yde en ekstra indsats for at skabe optimale rammer om deres liv i afdelingen. De vil gerne bruge erfaringer fra andre sammenhænge og har konkrete ønsker om forbedringer og udvikling. De forventer, at deres naboer også vil udvikle området – eller i hvert fald at de ikke stiller sig i vejen for udviklingen.

Udviklerne oplever sig ofte som "de nyankommne", og udfordrer både ansattes og beboeres traditioner.

OPLEVELSE AF REGLER
Udviklerne mener, at regler skal hjælpe udviklingen på vej og ikke stå i vejen for den. De mener også, at det er vigtigt at udvikle reglerne, så de passer til nutiden.

I NABOKONFLIKTER
Udviklerne kommer især i konflikt med de trofaste om de overordnede spilleregler i området. Udviklerne mener, at de trofaste tænker for traditionelt i forhold til livet i afdelingen. De trofaste mener derimod, at udviklerne vil indføre for hurtige og for store ændringer, og at de mangler forståelse for historien i området.

EKSEMPLER

Udviklerne

KARSTEN
Er 59 år og bor sammen med sin kone. De er flyttet i lejlighed, fordi de ikke længere ønsker at passe hus og have.

Karsten har mange idéer til, hvordan hverdagen i afdelingen kan udvikles og forbedres - både for ham selv og for afdelingen. Hjemme har han anlagt ny terrasse, sænket loftet i stuen og lavet andre forbedringer i lejligheden. Det får deres lejlighed til at skille sig ud fra de andre i afdelingen, og flere naboer er blevet inviteret indenfor for at få inspiration. En stor del af forbedringerne har Karsten og Lillian betalt af egen lomme uden tanke på, om de får pengene refunderet, når de flytter. Det har skabt lidt furore blandt naboerne, som ikke har lyst til, at det skal blive en ny skik. Men Karsten mener, at de også ville have brugt penge på at bo, hvis de boede i eget hus, og at det vigtigste er, at de bor i rare omgivelser.

Karsten har deltaget i et beboermøde. Han vil gerne være informeret om, hvad der sker, men også udvikle rammerne for livet i afdelingen. For ham hænger tingene sammen.Karsten synes, at beboerne bør blive bedre informeret om forbedringer i lejlighederne. Beboerne bør have flere valgmuligheder, end de har i dag, hvor de fleste valg træffes af drift og håndværkere, mener Karsten.

Karsten mener også, at bestyrelsen kan informere beboerne bedre om deres arbejde, og at fællesområderne kan udnyttes bedre. Han håber, at hans naboer vil være med til at trække afdelingen i samme retning som ham.

ANNE
Er 27 år og bor alene. Hun er studerende, og forestiller sig, at hun om nogle år vil være på vej ud af København igen og tilbage til provinsen, hvor hun kommer fra.

Selv om hun ikke forestiller sig at blive i afdelingen i mange år, er Anne blevet medlem af afdelingsbestyrelsen. Det er hun blevet, fordi der er nogle meget konkrete opgaver, hun gerne ser løst. Hun kan se, at der er plads til forbedring.

Anne synes dog, at arbejdsgangene i bestyrelsesarbejdet er alt for langsomme og ineffektive. Samtidig ønsker en fraktion af beboere ikke, at afdelingen skal bruge penge på at indføre de fornyelser, som Anne kæmper for. Uoverensstemmelserne er eskaleret, og Anne modtager nu mails, hvor de utilfredse beboere beskylder hende for at tage af kassen og administrere afdelingens penge i direkte modstrid med afdelingsmødets beslutninger. Når Anne møder disse beboere på gaden, oplever hun, at hun bliver overdynget med ubehagelige beskyldninger, og hun føler sig lidt truet.

Anne går en anden vej, når hun møder dem og overvejer at trække sig fra bestyrelsen. Hun har svært ved at se, at hun skulle få forbedringerne igennem, og så er det ikke så interessant for hende at være med.

DE STABILE

"Jeg bor her bare..."

OM

De stabile lægger vægt på fællesskab, traditioner og fravær af konflikt.
De har langvarige bekendtskaber og er en del af de samme netværk år efter år. Disse bekendtskaber er udenfor boligområdet.

OPLEVELSE AF HJEM

De stabile synes, at deres hjem er vigtigt. Deres oplevelse af hjem er dog koncentreret til lejligheden.

FORVENTNINGER TIL FÆLLESOMRÅDER

De stabile bruger sjældent fællesarealer. De lægger dog vægt på, at fællesarealer er pæne, og de fællesarealer, de bruger (f.eks. opgangen) gør de en indsats for at efterlade i god stand. De forventer det samme af deres naboer.

FORVENTNINGER TIL NABOSKAB

De stabile er den mest usynlige type. De respekterer traditionerne på stedet uden at bidrage aktivt i dem.

De deltager ikke i afdelingens netværk, men de kan skabe tilfældige relationer blandt deres naboer.

OPLEVELSE AF REGLER

De stabile bliver irriterede, når regler ikke bliver overholdt. Dette gælder både skrevne og uskrevne regler. Men der skal meget til, før de handler på deres irritation.

I NABOKONFLIKTER

De stabile er sjældent i aktiv konflikt med andre beboertyper. De kan dog komme i konflikt med de åbne, som de mener kan være for selvoptagne.

De trofaste kan også henvende sig hos de stabile for at få alliancepartnere, når de er konflikt med de åbne og har brug for backup.

EKSEMPLER

De stabile

MARGRETHE
Er 68 år og bor alene. Hun bruger sin tid og energi sammen med familie, gamle kolleger og i sin roklub. Hun har haft de samme venner de sidste 30-40 år.

Margrethe har ikke behov for at være aktiv i afdelingen. For hende er "hjem" lejligheden, og det er vigtigt for hende, at der er rart at være. Men det er det.

Hun har dog stor respekt for de beboere, som er engagerede i afdelingens drift og sociale liv. Hun sætter også en ære i at respektere husordenen, de uskrevne regler og fællesområderne.

Derfor bryder Margrethe sig ikke om, når beboere er ligeglade med fælles områder. Hun har flere gange set sin nabo spilde is eller cola i opgangen uden at tørre op efter sig, og det irriterer hende. Hun har dog ikke gjort noget ved det.

Margrethe har fået flere tilbud fra overboen om at komme til afdelingsmøde eller de jævnlige fælles middage. Margrethe roser hver gang initiativet, men ønsker ikke at komme. Det skuffer tydeligvis naboen meget.

ASBJØRN
Asbjørn er 35 år og bor sammen med sin kone og to børn.

Arbejde, familie og fodboldklub optager Asbjørn, og han er ikke interesseret i at engagere sig i afdelingens liv. Han er dog meget optaget af at lære sin børn at respektere reglerne i afdelingen, og han fjernede for eksempel deres mange sko fra repos'en, umiddelbart efter han fik at vide, det var imod husordenen. Han reagerede også prompte, da formanden fortalte ham, at de ikke måtte grille på altanen.

Asbjørn vil gerne være på god fod med sine naboer. Der bor en ung mand ovenover dem, som i en periode spillede meget høj musik. Børnene kunne ikke sove, og Asbjørn følte sig nødsaget til at klage. Flere af de andre naboer var lige så generet, og mange skrev under på klagen. Det hjalp.
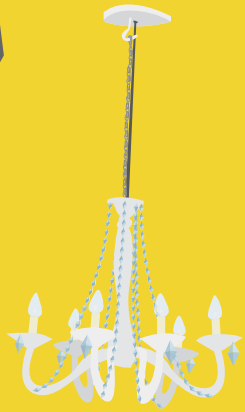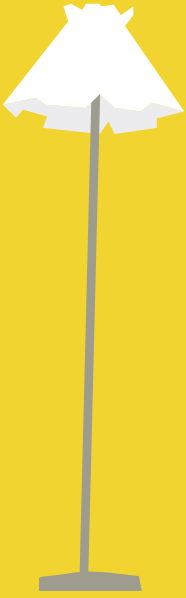
Da en ældre mand senere ville klage over en anden yngre beboer, skrev Asbjørn også under på hans klage. Ikke fordi han egentlig var generet af den unge mand, men fordi Asbjørn mente, at det var rimeligt at hjælpe ham, nu han havde hjulpet ham med hans klage. Da manden blev ved med at skrive nye klager over den unge mand, stoppede Asbjørn dog til sidst med at skrive under.